

Sasha Bøtker Larsens translokationstale

Taler

Sasha Bøtker Larsen
Fuldmægtig i Miljøministeriet

Dato

30. juni 2023

Sted

Københavns Universitet

Omstændigheder

I anledning af dimissionsfest på Institut for Kommunikation på KU.

At lægge mærke til verden

”Er der noget du har lagt mærke til?”

”Er der noget, du har undret dig over?”

Den slags spørgsmål stiller min chef mig med jævne mellemrum inde på kontoret.

Jeg sidder til daglig i økonomi-kontoret i Miljøministeriets departement, hvor jeg arbejder med alt fra PFAS, over vindmøller på land, til den ulv, der nu går rundt i efterhånden hele Jylland.

Så der er nok at lægge mærke til. Og nok at undre sig over. Jeg har især lagt mærke til, hvor tit min chef spørger mig, om jeg har undret mig over noget.

For selvom han har en helt anden baggrund end mig, har han godt luret, at filosofi handler om at undre sig.

Om at stille spørgsmål.

Og om både at kunne hæve blikket op over den umiddelbare virkelighed og kunne dykke ned i de allermest komplicerede systemer og sammenhænge.

Nu har jeg læst filosofi, så jeg kan kun tale på mit fags vegne. Men mon ikke, at andre har det som mig?

Jeg vil gerne indrømme. At da jeg søgte ind i Miljøministeriets kontor for økonomi, stod der ikke ligefrem i stillingsopslaget, at de søgte en filosof. Men det er mere og mere gået op for mig, at økonomi ikke er sort magi. Det er heller ikke en medfødt evne. Og det er heller ikke noget, man kun kan lære på et økonomistudie.

Det er tværtimod et sprog som alle andre. Et sprog med regler, sammenhænge og systemer, som man kan lære at forstå.

Og handler filosofi ikke netop om at lære sprog? Ikke bare fransk og tysk – men også at lære et politisk sprog. Et metafysisk sprog. Eller – for at tage mit eksempel – et økonomisk sprog.

Den her evne til at kunne afkode og lære reglerne i et sprog er en helt afgørende og meget efterspurgt kompetence.

Så bare fordi et fag som filosofi ikke er erhvervsrettet, betyder det ikke, at det ikke er erhvervsrelevant.

Kompetencer som at kunne dykke ned i et emne og gennemskue komplekse sammenhænge er jo netop det, ”virkeligheden” vil have. Det, erhvervslivet vil have. Om det emne, du så dykker ned i, hedder Platon eller PFAS, er i virkeligheden underordnet.

Alligevel skal der åbenbart blive færre af sådan nogen som os, der træder ud af de her bygninger med et eksamensbevis – ikke i hånden – men i indbakken. Og ikke nok med det: Vi skal også endnu hurtigere ud af bygningerne.

Det får mig til at tænke på den politiker, der under finanskrisen talte imod nedskæringerne på Det Kongelige Teater med de her ord: ”Bare fordi vi bliver fattigere – behøver vi jo ikke også blive dummere.”

De nyeste tal viser, at vi i hvert fald ikke bliver fattigere i Danmark. Men vi skal åbenbart blive dummere alligevel.

Det er i det hele taget som om, at man tror, at filosofi ikke kan bruges til noget på en arbejdsplads.

Og jeg har lagt mærke til, at den myte ikke kun findes på Christiansborg.

Lad mig for et lille øjeblik tage jer med til torsdagsbaren på filosofi. Bier und Wahrheit, hed den. Øl og sandhed. Over de ikke så få øl lagde jeg mærke til to idéer, som begge gerne ville være sandheden.

Den første idé siger grundlæggende, at filosofi ikke er god nok til arbejdsmarkedet. At filosoffer ikke har noget at bidrage med på en arbejdsplads. Og at man under specialet skal vælge én af to onder, hvis man har sit liv kært:

At melde sig ind i en A-kasse. Fordi man får brug for dagpengene.

Eller tage en master i business communication. Eller i hvert fald noget, man ”kan bruge til noget.” Som man siger.

Vi er nok mange, der kan genkende det. Man sidder en varm dag og sveder på læsesalen. I en pause fra bøgerne kigger man ned gennem de mange jobopslag.

Ikke nok med at historier om dimittendarbejdsløshed og jobs i Netto nager i baghovedet. Når man læser jobopslagene, er der vitterlig ikke mange, der nævner hverken Arendt, Kant eller Kierkegaard.

Når man så går op i studentercaféen for at tage sig en kop kaffe, hører man et væld af nervøse vittigheder med det samme tunge budskab:

Får jeg nogensinde et job?

Hvad kan jeg egentlig finde ud af?

Og hvem ude på det store stygge arbejdsmarked kan overhovedet bruge min viden om Hegel til noget som helst?

Hvor den her idé siger, at filosofi ikke er god nok til arbejdsmarkedet, siger den anden idé, som jeg mødte i torsdagsbaren, at filosofi på en måde er lidt for god.

Filosofi skal helst ikke komme alt for tæt på virkeligheden udenfor. For hvis man arbejder uden for idéernes kongerige, får man ”beskidte hænder.” Man

”går på intellektuelt kompromis,” som det siges. Faktisk skal man helst være forsker. For det er egentlig kun filosofterne på akademiets gange kan rigtig finde ud af det med at tænke.

Nu er det heldigvis sådan, at man ikke nødvendigvis skal høre sandheden fra fulde folk. Den ene idé – filosofiens mindreværds kompleks – bliver jeg vaccineret mod hver gang, min chef med oprigtig nysgerrighed spørger mig, om det er noget, jeg har lagt mærke til.

Den anden – filosofiens storhedsvanvid – peger til gengæld på noget større. Nemlig at vi måske ikke altid er gode nok til at anerkende tænkningen der, hvor den er. Som om der overhovedet ikke bliver tænkt uden for Karen Blixens Plads.

Sådan er det selvfølgelig ikke.

For ligesom, at filosofien har rigtig meget at tilbyde verden, så er der virkelig også meget, verden kan lære til filosofien. Det har jeg lagt mærke til.

Så noget af det vigtigste, jeg tager med mig fra de her bygninger. Det er, at der heldigvis også sker tænkning uden for murene.

For selvfølgelig skal man tro på filosofien. Men man skal også være ydmyg over for alt det, der ligger uden for filosofernes gange.

Og til sidst. Man skal være nysgerrig over for verden. Man skal lade sig forundre over verden. Og ikke mindst skal man lægge mærke til verden.

Tænkningen har hverken en ramme eller en afslutning. Tænkningen er altid levende, foranderlig og forvirrende. Og den må altid gøres om, eftertænkes og videretænkes.

Både på universitetet og i verden udenfor universitetet.

Og vigtigst af alt: Tænkningen må altid lægge mærke til nye ting.

Tak for ordet.

Kilde

Tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Translokations-/dimissionstale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/sasha-botker-larsens-translokationstale>